

Yhteiskuntatieteellisen tietoaarkiston vuosikertomus 2021

TIETOARKISTO

Yhteiskuntatieteellisen tietoaarkiston vuosikertomus 2021

YHTEISKUNTATIEEELLINEN TIETOARKISTO

Yhteiskuntatieteellinen tietarkisto
Vuosikertomus 2021

Julkaisija: Yhteiskuntatieteellinen tietarkisto (FSD)
Käyntiosoite: Åkerlundinkatu 5 B, 4. krs Tampere
Postiosoite: Tietarkisto
33014 Tampereen yliopisto

Sähköposti: etunimi.sukunimi@tuni.fi
fsd@tuni.fi
Internet: <https://www.fsd.tuni.fi>

Julkaisu vuosi 2022

URN: <http://urn.fi/urn:nbn:fi:fsd:V-202206120001>

Taitto: Tietarkisto
Tampere 2022

Sisällysluettelo

Suositut palvelut ja infrastruktuurihankkeet tukevat uutta strategiaa	5
Tietoarkiston vuosi 2021 lukuina	6
Aineistojen jatkokäyttö	7
Aineistojen hankinta ja arkistointi	9
114 uutta aineistoa	9
Penna – kirjoitusaineistojen keruutyökalu	10
Tekniset palvelut – ylläpitoa ja kehitystyötä	10
Tietosuoja ja tietoturva	11
Tietoarkisto neuvoo ja opastaa	12
Tietopalvelussa asiantuntijat auttavat	12
Uusi Tutkimusmenetelmien verkkokäsikirja julkaistiin	13
Aineistonhallinnan käsikirjaa päivitettiin	14
Muita tietovarantoja ja verkkopalveluita	14
Viestintää ja tapahtumia	14
Kotimainen ja kansainvälinen yhteistyö	15
Tietoarkisto kansainvälisissä organisaatioissa	16
Kotimaisen ja kansainvälisen yhteistyön hankkeet	17
Kansainvälisiä vertailevia aineistoja	19
Talous	20
Organisaatio ja henkilöstö	20
Henkilöstön osaamisen kehittäminen	20
Tietoarkiston valtakunnallinen neuvottelukunta	21
Tietoarkiston henkilökunnan julkaisuja ja esityksiä	22
Julkaisuja muissa kuin Tietoarkiston omissa julkaisuissa	22
Tietoarkiston henkilökunnan esityksiä 2021	23

Suosittu palvelut ja infrastruktuurihankkeet tukevat uutta strategiaa

Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto (Tietoaarkisto) on CoreTrustSeal-sertifioitu sähköisen tutkimusdatan asiantuntijaorganisaatio, joka hoivaa ja säilyttää pitkäaikaisesti suomalaisen yhteiskunnan, ihmisten ja kulttuuristen ilmiöiden tutkimiseksi kerättyjä aineistoja. Yksikkö on perustettu Tampereen yliopiston yhteyteen vuoden 1999 alussa. Tietoaarkisto on eurooppalaisten tietoaarkistojen muodostaman tutkimusinfrastruktuurin CESSDA ERICin kansallinen palveluntuottaja.

Tietoaarkisto julkaisi vuoden alussa uuden strategian vuosiksi 2021–2024¹. Tuttu missio on säilyttää pitkäaikaisesti käyttökuntoisena suomalaisen yhteiskunnan, ihmisten ja kulttuuristen ilmiöiden tutkimiseksi kerättyjä aineistoja ja toimittaa aineistot jatkokäyttäjille luotettavasti ja tehokkaasti ajanmukaisia digitaalisia palveluja hyödyntäen. Tätä tuetaan tekemällä yhteistyötä tutkimuksen infrastruktuurien ja muiden tutkimusorganisaatioiden kanssa sekä kehittämällä yhteentoimivuutta kansallisten ja kansainvälisten palvelujen suuntaan. Tavoitteena on tuottaa aineistopalvelua, joka toteuttaa FAIR-periaatteita parhaalla mahdollisella tavalla. Lisäksi Tietoaarkisto tukee Yhdistyneiden kansakuntien kestävä kehityksen tavoitteiden tutkimusta.

Tietoaarkisto toteutti strategiaansa muun muassa osallistumalla uusiin Euroopan unionin rahoittamiin infrastruktuurihankkeisiin. Vuoden lopussa Tietoaarkiston asiantuntijat olivat mukana kuudessa eri horisonttihankkeessa. Tämän lisäksi Tietoaarkisto on aktiivinen CESSDA ERICin sisäisissä projekteissa, joilla tuotetaan sen keskitettyjä palveluita. Samaan aikaan meneillään on kaksi Suomen Akatemian rahoittamaa infrastruktuuriprojektia, joissa myös toteutetaan strategian pyrkimyksiä.

Kuluneen vuoden aikana Tietoaarkistossa jatkettiin pääasiassa etätöissä. Myös lähes kaikki tapaamiset ja kokoukset yhteistyökumppaneiden kanssa järjestettiin etänä koronapandemian jatkuessa. Virtuaalitapaamiset ja tapahtumat mahdollistivat entistä intensiivisemmän kansainvälisen toiminnan ylläpitämisen.

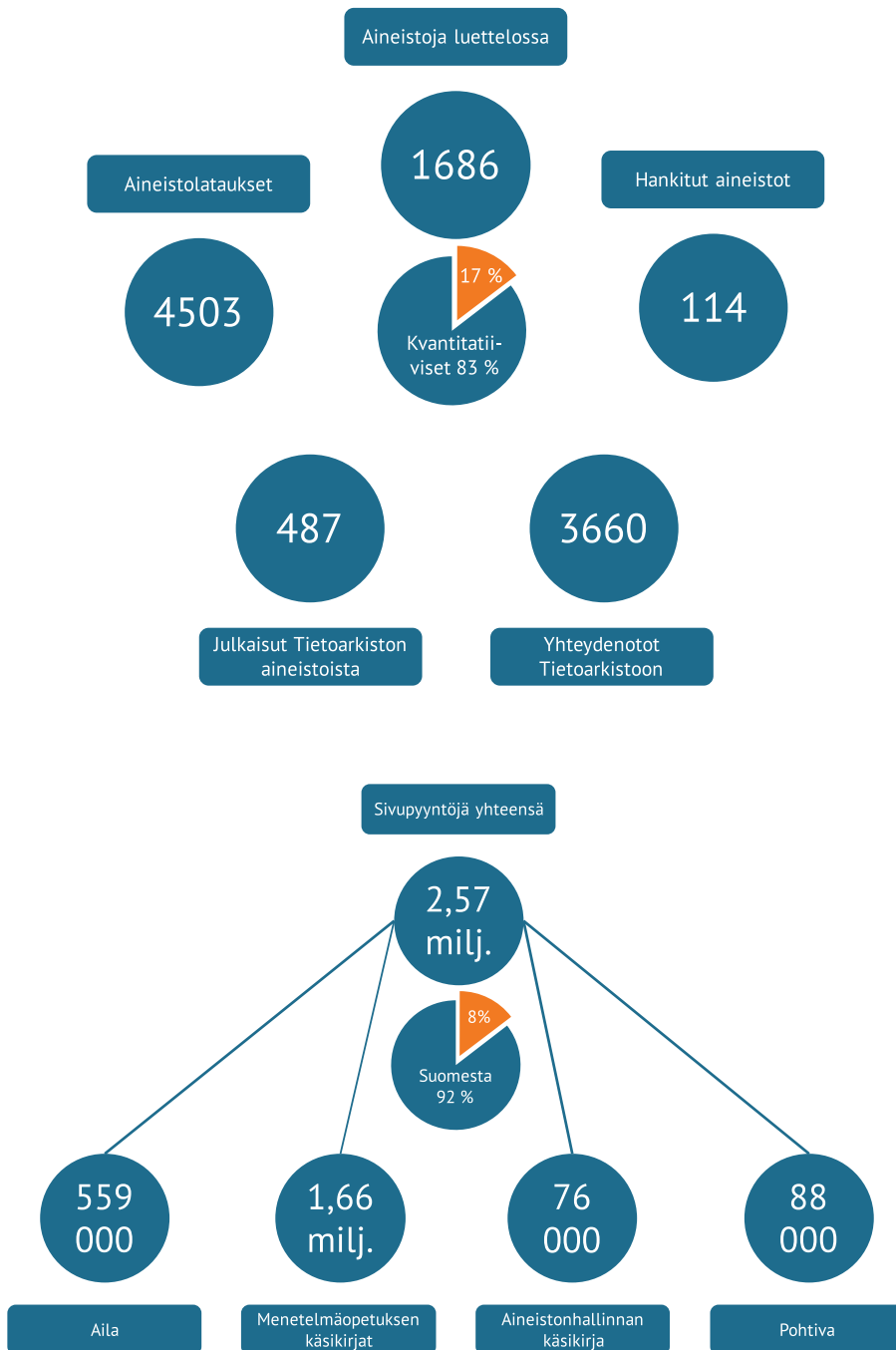
Edellisvuonna alkanut voimakas tutkimusaineistojen ja palvelujen kysynnän kasvu jatkui edelleen vuonna 2021. Vuoden alussa Tietoaarkisto julkaisi tutkijoiden kanssa yhteistyössä toteutetun uuden Tutkimusmenetelmien verkkokäsikirjan. Vuoden aikana se lunasti Menetelmäopetuksen tietovarannon paikan Tietoaarkiston verkkosivuston käytetympänä palveluna.

Tämä vuosikertomus esittelee valikoidusti keskeisiä Tietoaarkiston palveluita ja toimintaa. Laajemman kuvan palvelutarjonnasta ja kansainvälisestä ja kansallisesta kehitystyöstä saat yksikön verkkosivuilta.²

¹ Strategia-asiakirjoihin voi tutustua Tietoaarkiston verkkosivuilla osoitteessa: <https://www.fsd.tuni.fi/fi/tietoaarkisto/asiakirjat/#strategiasuunnitelmat>

² <https://www.fsd.tuni.fi/>

Tietoarkiston vuosi 2021 lukuina

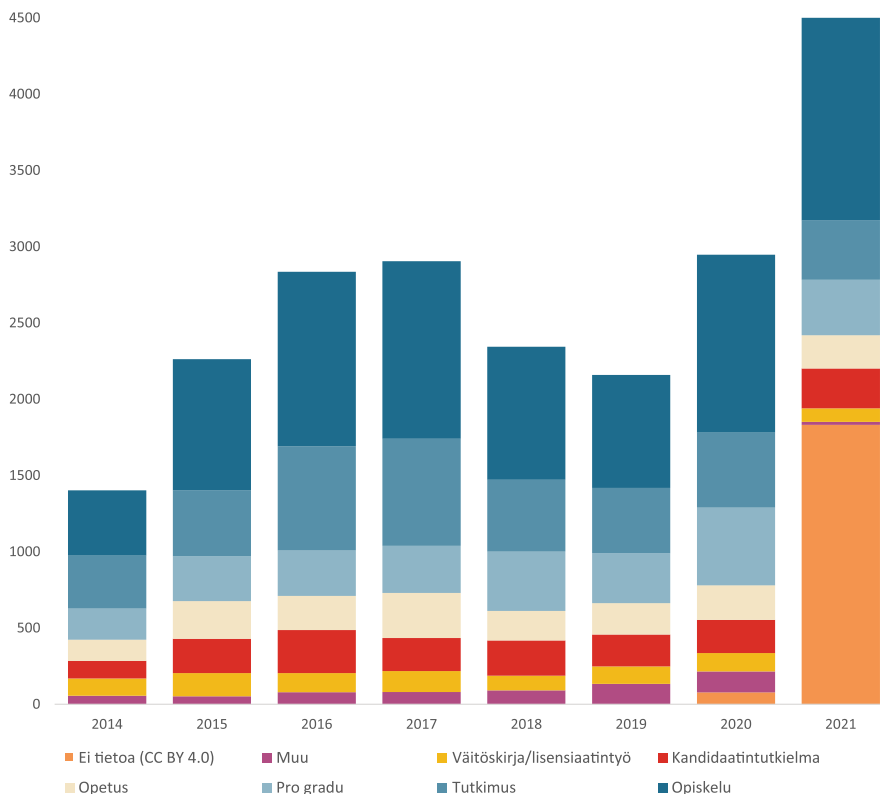
Menetelmäopetus kattaa Menetelmäopetuksen tietovarannon ja Tutkimusmenetelmien verkkokäsikirjan.

Aineistojen jatkokäyttö

Tietoarkiston asiakkaat lataavat aineistoja palveluportaali Ailasta aineistoille asettujen käyttöehtojen mukaisesti. Kuvailutiedot ovat avoimesti saatavilla jopa muutujatasolla. Data on ladattava, jotta sitä voi analysoida. Sitä varten on useimmiten rekisteröidyttävä käyttäjäksi.

Myös toisena koronavuonna 2021 asiakkaat latasivat aineistoja Ailasta enemmän kuin koskaan aiemmin. Aineistoja ladattiin 53 prosenttia enemmän kuin vuonna 2020. Eniten kasvoi vapaasti saatavilla olevien datojen käyttö. Joulukuussa 2020 Tietoarkisto muutti aineistojen käyttöehdon (A) vapaasti käytettävissä ilman rekisteröitymistä Creative Commons Nimeä 4.0 Kansainvälinen (CC BY 4.0) -lisenssiksi. Muutos avoimeen lisenssiin on ollut menestys. A-aineistoja ladattiin vuoden 2021 aikana 1851 kertaa, kun vuonna 2020 niitä ladattiin 827 kertaa.

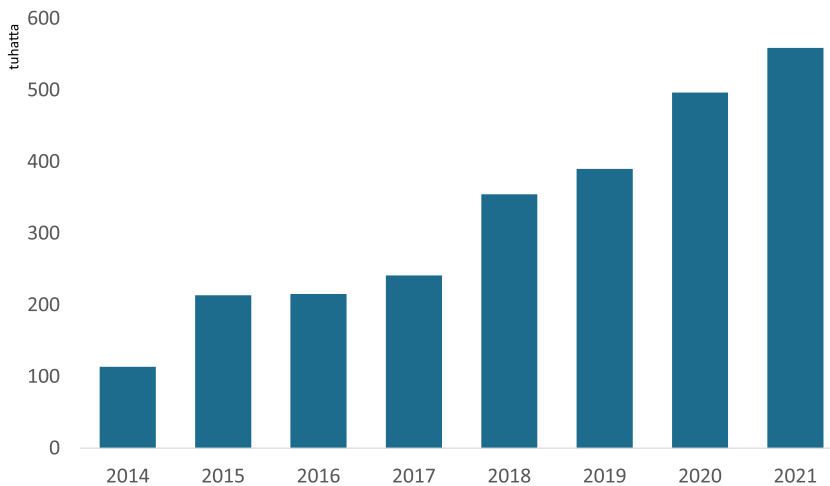
Ladatuista aineistoista 30 prosenttia käytettiin harjoitustöihin ja muuhun opiskeluun. Lisäksi aineistoja toimitettiin opinnäytteisiin, kuten kandidaatintutkielmiin, pro gradu -tutkielmiin ja väitöskirjoihin (yhteensä 16 %), muuhun tutkimukseen (9 %) ja opetukseen (5 %) (kuvi 1). Kvalitatiivisten aineistojen käyttö harjoitustöissä ja kandidaatintutkielmissä kaksinkertaistui viime vuodesta.

Kuvio 1: Jatkokäyttöön toimitetut aineistot käyttötarkoituksittain 2014–2021 (lkm).

Tietoarkisto käsitteli vuoden aikana 4093 käyttölujarahakemusta (2020: 2598). Jatkokäyttöön toimitettiin 4503 aineistoa (2020: 2947), joista kvantitatiivisia oli 75 prosenttia (2020: 78 %) ja kvalitatiivisia 25 prosenttia (2020: 22 %). Sama asiakas voi ladata aineiston useamman kerran käyttölujarahakemuksen ollessa voimassa. Siksi tilastoissa jatkokäyttöön toimitettuja aineistoja on enemmän kuin käsiteltyjä käyttölujarahakemuksia. Ailasta on ladattu vuosien 2014–2021 aikana yhteensä yli 21 100 aineistoa.

Eniten aineistoja ladattiin tammi- ja syyskuussa. Kuukausikohtaisia latausennätyksiä tehtiin useita. Kasvaneiden aineistolatausmäärien kanssa yhdenmukaisesti kasvoi myös Ailan käyttö mitattuna sivupyyntöjen määrällä. Sivupyyntöjä oli yli 550 000, jossa on kasvua noin 13 prosenttia (kuvio 2).

Kuvio 2: Ailan sivupyyntöt 2015–2021 (lkm).

Rekisteröityneet asiakkaat käyttivät aineistoja laajasti suomalaisissa yliopistoissa ja korkeakouluissa. Eniten aineistoja ladattiin Tampereen korkeakouluuyhteisöön (22 %) ja Helsingin (11 %), Jyväskylän (10 %), Turun (9 %) sekä Itä-Suomen (9 %) yliopistoihin. Viisi prosenttia rekisteröityneiden asiakkaiden aineistotoimituksista meni ulkomaille (2020: 7 %). Viisitoista prosenttia kaikista aineistoista ladattiin Ailan englanninkielisestä luettelosta.

Vuoden aikana Ailasta aineistoja latasi 1452 yksittäistä rekisteröitynyttä asiakasta (2020: 1076). Yhteensä rekisteröityneitä Aila-asiakkaita oli vuoden 2021 yhteensä 3556 (2020: 2824).

Eniten ladattiin aineistoja, jotka ovat joko (A) vapaasti käytettävissä CC BY 4.0-lisenssillä (41 %, A-aineistojen osuus Ailassa 6 %) tai joita voi käyttää (B) tutkimukseen, opetukseen ja opiskeluun (55 %, B-aineistojen osuus Ailassa 74 %).

Vuoden aikana 689 eri aineistoa ladattiin ainakin kerran (2020: 635). Kaikkiaan arkistoitujen aineistojen käyttöaste (yksittäinen aineisto on toimitettu jatkokäyttöön vähintään kerran) vuosina 2000–2021 on 89 prosenttia.

Suosituimpia yksittäisiä aineistoja 2021:

- FSD3217 European Social Survey 2016: Suomen aineisto (A)
- FSD1289 Demokratisoitumisen mittarit 1810–2018 (A)
- FSD3425 Kokemuksia itsensä johtamisesta asiantuntijatyössä 2020 (B)
- FSD3467 Eduskuntavaalitutkimus 2019 (B)
- FSD2959 Korkeakouluopiskelijoiden terveystutkimus 2012 (B)
- FSD3476 Nuorten aikuisten haastattelut mediankäytöstä 2019 (B)
- FSD1216 Demokratisoituminen ja valtaresurssit 1850–2000 (A)
- FSD3413 Työ- ja elinkeinoministeriön julkisten hankintojen ilmoitustilasto-aineisto 2019 (A)
- FSD3307 Lapsibarometri 2018 (A)
- FSD3166 Suomalaisen työn tulevaisuus -kirjoituskilpailu 2016–2017 (A)
- FSD3484 Amisbarometri 2019 (A)
- FSD3497 Lapsibarometri 2020 (A)

Aineistojen saatavuus: (A) vapaasti käytettävissä CC-BY, (B) tutkimus, opetus, opiskelu.

Aineistojen hankinta ja arkistointi

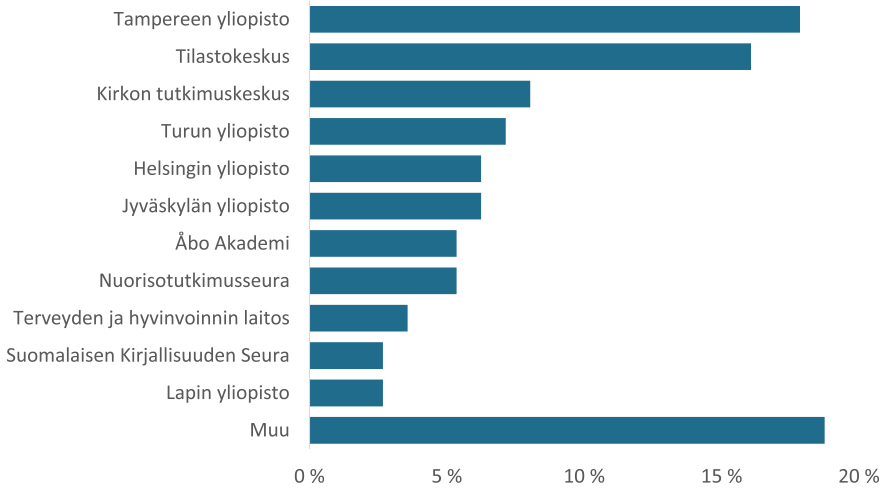
Vuoden aikana aineistojen hankinnassa ja arkistoinnissa tehtiin työtä helpottavia ja laatua parantavia toimia. Aineistopalvelun työprosesseja tarkasteltiin ja niitä virtaviivaistettiin ja nopeutettiin. Käyttöön otettiin uusi aineiston käsittelytaso, joka sopii tietyyppisten datojen arkistointiin kevennetyllä menettelyllä. Aineistojen hankinnan seulontakriteereitä hiottiin muun muassa tarkentamalla tallennettava aineisto ensi sijassa suomen-, ruotsin- ja englanninkielisiin aineistoihin ja varmistamalla, että aineistot ovat riittävän laajoja jatkokäyttöön. Vuoden aikana säilytykseen otettiin uudentyyppisenä aineistona psykologisia mittausdatoja.

114 uutta aineistoa

Tietoarkiston aineistovaranto karttui 114 aineistolla (2020: 98). Ailassa julkaistiin 103 (2020: 91) uutta aineistoa, joista kvantitatiivisia 75 (2020: 65) ja kvalitatiivisia 28 (2020: 26). Vuoden lopussa Ailassa oli 1686 aineistoa, joista määrällisiä 1404 ja laadullisia 282.

Vapaasti käytettäviä aineistoja julkaistiin Ailaan 14. Vuoden lopussa niitä oli ladattavissa yhteensä 107. Vuonna 2021 julkaistuista aineistoista ladattavimpia olivat FSD3476 Nuorten aikuisten haastattelut mediankäytöstä 2019 ja FSD3497 Lapsibarometri 2020.

Aineistoja saatiin arkistoitaviksi 28 eri organisaatiosta. Eniten aineistoja luovutettiin Tampereen yliopistosta (20 kpl), Tilastokeskuksesta (18 kpl), Kirkon tutkimuskeskuksesta (9 kpl) sekä Turun (8 kpl) ja Helsingin (7 kpl) yliopistoista. Luovuttajien taustaorganisaatiot olivat yliopistoja, ammattikorkeakouluja, tutkimuslaitoksia, ministeriöitä, järjestöjä, julkisia organisaatioita ja yksityisiä tutkimusalan yrityksiä (kuvio 3).

Kuvio 3: Aineistoja luovuttaneiden henkilöiden taustaorganisaatiot (% luovutetuista aineistoista).

Lukumääräisesti eniten aineistoja on koko toiminta-aikana saatu Tampereen, Helsingin, Jyväskylän, Turun, Itä-Suomen ja Oulun yliopistoista sekä Åbo Akademiasta, työ- ja elinkeinoministeriöstä, Tilastokeskuksesta, Kuntaliitosta, Kirkon tutkimuskeskuksesta, Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselta, opetus- ja kulttuuriministeriöstä sekä Yhdyskuntatutkimuksesta. Kaikkiaan aineistoja on saatu noin 160 eri organisaatiosta.

Vuonna 2021 valmistui 80 kvantitatiivisen (2020: 64) ja 31 kvalitatiivisen (2020: 29) aineiston arkistointi. Puolet aineistoista prosessoitiin alle yhdeksässä kuukaudessa. Aikatauluun vaikuttavat mm. datan kunto, aineistosta saatavilla oleva dokumentaatio, mahdollinen embargo ja kiireellisyysjärjestys.

Penna – kirjoitusaineistojen keruutyökalu

Tietoarkiston ylläpitämä kirjoitusaineistojen keräämiseen tarkoitettu verkkoalusta Penna on ollut käytössä lokakuusta 2017 alkaen. Kaikki Pennalla kerätyt aineistot tulevat myöhemmin jatkokäyttäjien saataville palveluportaali Ailaan, jos kirjoittaja on antanut arkistointiin suostumuksensa ja kirjoituksia on keruussa kertynyt riittävä määrä. Vuonna 2021 Pennassa avautui kymmenen uutta keruuta, joista yksi keräsi ennätyselliset 310 vastausta.

Tekniset palvelut – ylläpitoa ja kehitystyötä

Teknisten palveluiden toinen koronavuosi jatkui pääosin etätöissä ja lukuisien projektien parissa. Tietoarkiston IT-infrastruktuuria kehitettiin TA22-projektissa rakentamalla keskitetty lokiseurantajärjestelmä. Palvelinohjelmistojen kasvava määrä ja keskeisriippuvainen luonne vaikeuttavat lokien seuranta ja ongel-

mien selvittelyä. Lokien aggregointi keskitettyyn, tehokkaat kyselyt mahdollistavaan järjestelmään helpottaa tätä merkittävästi. Ensimmäiset tuotantojärjestelmät liitettiin lokiaggregaattiin aivan vuoden lopussa. Lisäksi aineistokuvailuihin tehtiin koneellisesti sekä rakenteellisia että sisällöllisiä massapäivityksiä ja päivitettiin metadatakuvailutiedostoja käsitteleviä ohjelmistoja.

Tietoarkistosta ulospäin suuntautuvien rajapintojen rakentamiseen tähtäävä työ alkoi keväällä 2021 C-BoTS-projektissa. Kuha2-metadatatapalvelinohjelmistoon³ lisättiin uutena haravointiformaattina EAD3. Vanha Kuha-rajapinta ajettiin alas kirjastojen, arkistojen ja museoiden yhteishakupalvelu Finnan siirryttyä käyttämään uutta haravointimahdollisuutta. Kuha2 oli Finnan ensimmäinen tuotantoon viety EAD3-haravointitoteutus. Kuhan pohjalta toteutettiin CESSDalle uudelleenharavointiohjelmisto, CESSDA Metadata Aggregator. Ohjelmisto mahdollistaa CESSDAn yhteisluettelon metatietojen jakelun edelleen OAI-PMH-protokollaa käyttäen. Lisäksi C-BoTS-projektissa rakennettiin asiasanoittamista tutkivaa ohjelmistoa, Aasaa.

Tekniset palvelut osallistui portaalitoteutuksiin COORDINATE- ja BY-COVID-hankkeissa (ks. luku Kotimaisen ja kansainvälisen yhteistyön hankkeet). Molemmassa on tärkeänä tietolähteenä CESSDAn aineluetteloon viedyt metatiedot.

Operatiivisen tietokannan uudistustyö jatkui sisäisenä hankkeena, samoin Tampereen yliopiston pysyvästi säilytettävien tutkimusaineistojen tallentamista selvittävä PASdata-hanke.

IT-infrastruktuurin ylläpitotyössä asennus- ja päivitysautomaatiota vietiin pidemmälle tuomalla sen piiriin uusia ohjelmistokokonaisuuksia ja automatisoimalla salasavainten uusiminen. Huomattava määrä virtuaalipalvelimien käyttöjärjestelmiä vanheni ja ne päivitettiin. Ohjelmistojen pitäminen tietoturvallisina vaati myös tavanomaista enemmän työaika, kun käytetyissä valmisohjelmistoissa paljastui korkean profiilin haavoittuvuuksia. Vanhenevia Python2-pohjaisia ohjelmistoja päivitettiin Python3:lle.

Tietosuoja ja tietoturva

Toimintavuonna Tietoarkiston www-palveluiden käytössä oli teknisiä katkoksia, mutta ne estivät vain lyhyen ajan asiakkaiden pääsyn omiin tietoihinsa. Kaikki www-palveluiden ja Tietoarkiston sisäisten ohjelmien ja järjestelmien sujuvuuteen liittyvät ongelmat, katkokset ja poikkeamat ja niiden korjaus kirjataan systemaattisesti Tapaushallinnan järjestelmään. Toimintavuotena 2021 kirjattiin lisäksi yhteensä kuusi tietosuojapoikkeamaa. Niiden kuvaukset on sisällytetty vuoden 2021 tietotilinpäätökseen.⁴ Tietotilinpäätöksestä löytyvät myös yksityiskohtaiset tiedot Tietoarkiston tietosuoja koskevista aineistojen muokkauksista.

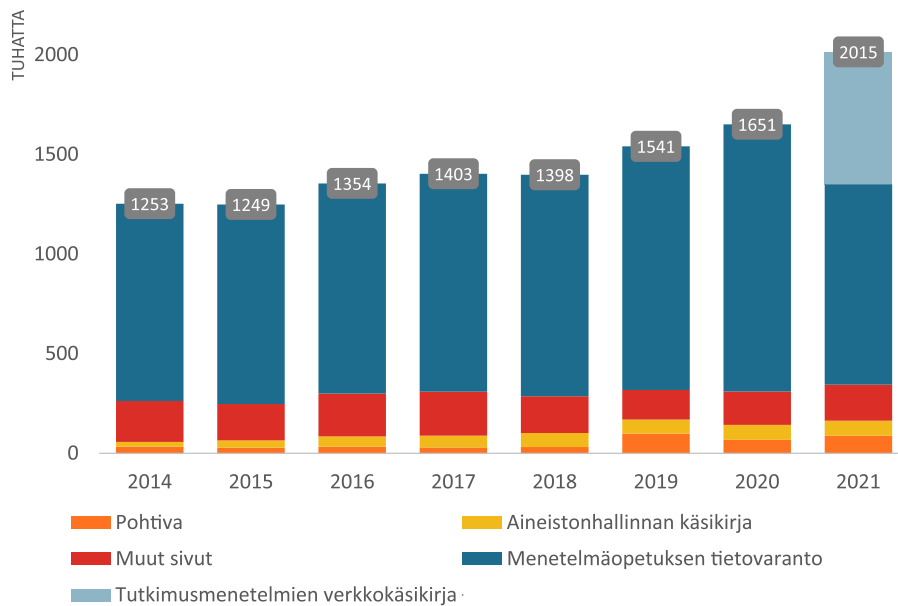
³ <https://www.fsd.tuni.fi/en/data-archive/publications/open-source-software-by-fsd/>

⁴ <https://www.fsd.tuni.fi/fi/tietoarkisto/asiakirjat/tietoarkisto-tietotilinpaaotos-2021.pdf>

Tietoarkisto neuvoo ja opastaa

Tietoarkiston palveluissa korostui koronapandemian aikana kyky palvella verkossa vuorokauden ympäri. Arkistoidut aineistot sekä aineistonhallintaa ja aineistojen jatkokäyttöä tukeva materiaali ovat verkkosivuilla ajasta ja paikasta riippumatta. Verkkosivujen kautta pääsee suoraan käsiksi kaikkiin keskeisiin palveluihin. Virka-aikaan tietopalvelu palvelee asiakkaita neuvottelua vaativissa asioissa sekä auttaa ja opastaa kysymyksissä, joihin asiakkaat eivät ole onnistuneet löytämään vastausta itsenäisesti.

Vuonna 2021 Tietoarkiston verkkosivujen kokonaiskäyttö kasvoi huomattavasti edelliseen vuoteen verrattuna (kuvio 4). Sivuihin kohdistui noin 17 prosenttia enemmän sivupyynnöitä kuin vuonna 2020, yhteensä noin kaksi miljoonaa. Vuonna 2020 ja 2021 tehtiin huomattavia verkkosivujen uudelleenjärjestelyjä, joten tilastot osaluueittain eivät ole suoraan verrannollisia aikaisempiin vuosiin. Kasvu painottui erityisesti uuteen Tutkimusmenetelmien verkkokäsikirjaan ja Pohtivaan. Myös Ailan verkkosivujen käyttömäärä kasvoi liki vastaavasti. (Ks. aiemmin kuvio 2.)

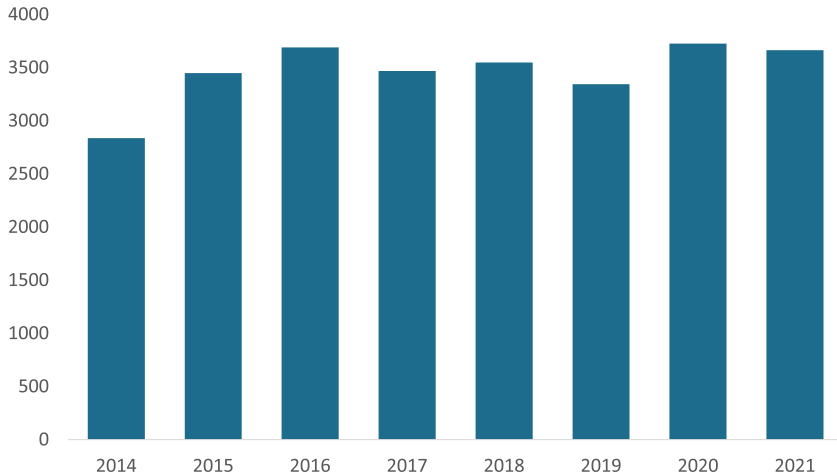

Kuvio 4. Verkkosivupyynnöt pääsivustolle 2014–2021 (poislukien Aila).

Tietopalvelussa asiantuntijat auttavat

Tietoarkiston asiakaspalvelun tavoittaa puhelimitse tai sähköpostitse palveluosoitteesta. Asiakkaan ei tarvitse tietää, kuka Tietoarkiston asiantuntijoista on sopivin vastaamaan hänen kysymykseensä, sillä asiakaspalvelun kautta kysymys ohjataan aina oikealle henkilölle. Vuonna 2021 Tietoarkiston asiakaspalvelijat kirjasiivat yli 3660 erilaista yhteydenottoa sisäiseen tietokantaan (kuvio 5). Vuoden 2021

aikana asiakaspalvelun yhteydenottojen kirjauskäytäntöjä kevennettiin. Tämän takia yhteydenottojen määrä on hieman laskenut edellisestä vuodesta (2020: yli 3800 yhteydenottoa).

Kuvio 5. Yhteydenotot Tietoarkistosta tai Tietoarkistoon 2014–2021.

Vuonna 2021 asiakaspalvelijoiden saamat tietopalvelukysymykset koskivat laajasti eri teemoja, liittyen useimmiten aineiston arkistointiin ja erityisesti tietosuojaan ja tutkittavien informointiin niin, että aineiston arkistointi ja jatkokäyttö tulevat mahdollisiksi.

Uusi Tutkimusmenetelmien verkkokäsikirja julkaistiin

Tietoarkiston suosittu Menetelmäopetuksen tietovaranto uudistettiin vuoden 2020 aikana ja julkaistiin uudella nimellä tammikuussa 2021. Tutkimusmenetelmien verkkokäsikirja sisältää täysin uuden laadullisten menetelmien käsikirjan, joka koostuu seitsemästä pääosiesta ja 54 tekstistä. Kirjoitustyöhön osallistui menetelmäasiantuntijoita yliopistoista ympäri Suomen. Päätoimittajana toimi Jaana Vuori Itä-Suomen yliopistosta.

Kvantitatiivisten menetelmien käsikirja uudistettiin kevyemmin, enimmäkseen uusilla aineistoesimerkeillä ja SPSS-harjoituksilla. Kolme artikkelia päivitettiin uusilla sisällöillä ja käsikirjaan lisättiin kaksi uutta artikkelia: Kausaalipäätely havaintoaineistoon perustuvassa tutkimuksessa ja Tilastot tutkimuksessa.

Uusi verkkokäsikirja sai Tietoarkiston verkkosivuston kanssa yhteneväisen graafisen ilmeen, joka huomioi mobiilikäyttäjät ja saavutettavuusvaatimukset.

Verkkokäsikirja otettiin hyvin vastaan ja ilmoituksia sen käytöstä eri oppilaitosten kursseilla saatiin enemmän kuin minään aiempaan vuonna, 60 kappaletta. Sivupyynnöitä käsikirjaan kohdistui liki 670 000. Vanha Menetelmäopetuksen tietovaranto on edelleen saatavilla, mutta verkkoliikenne on voimakkaasti siirtynyt uuteen käsikirjaan. Pudotusta tietovarannon käytössä oli vuositasolla noin 25 %.

Aineistonhallinnan käsikirjaa päivitettiin

Aineistonhallinnan käsikirjan ohjeita kvantitatiivisten aineistojen käsittelyyn päivitettiin selkeämmiksi ja niin, että ne vastaavat Tietoarkiston nykyisiä käytäntöjä. Myös aineiston kuvailun ja metadatan ohjeet päivitettiin ajantasaisiksi. Vuonna 2021 käsikirjaan kohdistui hivenen yli 75 000 sivupyynnöä, joka on käytännössä sama määrä kuin edellisvuonna.

Muita tietovarantoja ja verkkopalveluita

Yleisten verkkosivujensa ja Ailan ohella Tietoarkistolla on lisäksi eräitä muita suosittuja verkkopalveluita tutkimus-, opetus- ja opiskelukäyttöön.

Poliittisten ohjelmien tietovaranto Pohtiva on palvelu, johon kootaan suomalaisten puolueiden ohjelmia avoimesti hyödynnettäväksi. Kokoelmaan lisättiin vuoden aikana kunta- ja aluevaaliohjelmat. Pohtivaan kohdistui yli 88 000 sivupyynnöä, jossa on nousua edelliseen vuoteen noin 30 %.

FNESdata on pitkittäisaineistoportaali, joka tarjoaa käyttöön muuttujatiedot neljän eduskuntavaalitutkimuksen (2003–2015) yhdistelmäaineistosta.

Tietomilli tarjoaa avointa dataa suomalaisista mielipidetutkimuksista.

Lyhyet esittelyt ja suorat linkit kaikkiin palveluihin ovat verkkosivuilla osoitteessa: <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/#tutustu-tietoarkiston-palveluihin>

Viestintää ja tapahtumia

Kuten vuonna 2020, myös vuonna 2021 tapahtumat, koulutukset ja kohtaamiset toteutettiin virtuaalisesti. Tietoarkiston asiantuntijat esiintyivät vuoden aikana liki viidessäkymmenessä kotimaisessa tai kansainvälisessä tapahtumassa. Tietoarkiston toiminnan esittelyn lisäksi esityksissä käsiteltiin muun muassa data-arkistojen sertifiointia, metadattaa, kontrolloituja sanastoja, laadullisen aineistoin anonymisointia, sosiaalisen median aineistojen arkistointia ja tutkimusetiikkaa.

Verkkosivujen saavutettavuutta parannettiin merkittävästi. Sivustolle tehtiin runsaasti saavutettavuuskorjauksia vuonna 2020 teetetyn saavutettavuustutkimuksen pohjalta. Korjausten onnistumisen todentava jälkiarviointi toteutettiin kesällä 2021.

Tietoarkiston verkkosivuilla julkaistaan ajankohtaissisältöä, kuten tiedotteita ja artikkeleita, joista viestitään esimerkiksi uutiskirjeessä ja Tietoarkiston sosiaalisen median kanavissa.

Tietoarkiston viestintäkanavat:

- verkkosivujen tiedotteet, tapahtumasivut ja artikkelit
- tilattava FSD-uutiskirje (ennen FSDlista)
- Tietoarkistoblogi

Tietoarkisto sosiaalisessa mediassa:

- www.facebook.com/tietoarkisto
- Twitter @tietoarkisto
- Instagram @tietoarkisto
- YouTube

Viestinnän työmäärää helpotettiin palkkaamalla viestintäassistentti, joka aloitti työt syyskuussa. Viestintäassistentin työtehtäviin kuului niin sosiaalisen median päivittämistä kuin artikkeleiden ja tiedotteiden kirjoittamista verkkosivuille.

Syksyllä 2021 Tietoaarkisto osallistui CESSDA Roadshow-webinaarisarjaan. Webinaarisarjan teemoina olivat koronavirus, muuttoliike, ilmastonmuutos, syöpä ja krooniset sairaudet sekä kiertotalous.

Lokakuussa järjestettiin virtuaalisena perinteinen Tietoaarkisto-seminaari, jossa Aineistopalkinto myönnettiin Amisbarometrit-aineistosarjalle ja Tietoaarkistotyön edistäjä -palkinto Tampereen yliopiston tietohallinnolle. Lisäksi Tietoaarkisto oli mukana järjestämässä useita CESSDAn sekä eri EU-hankkeiden webinaareja.

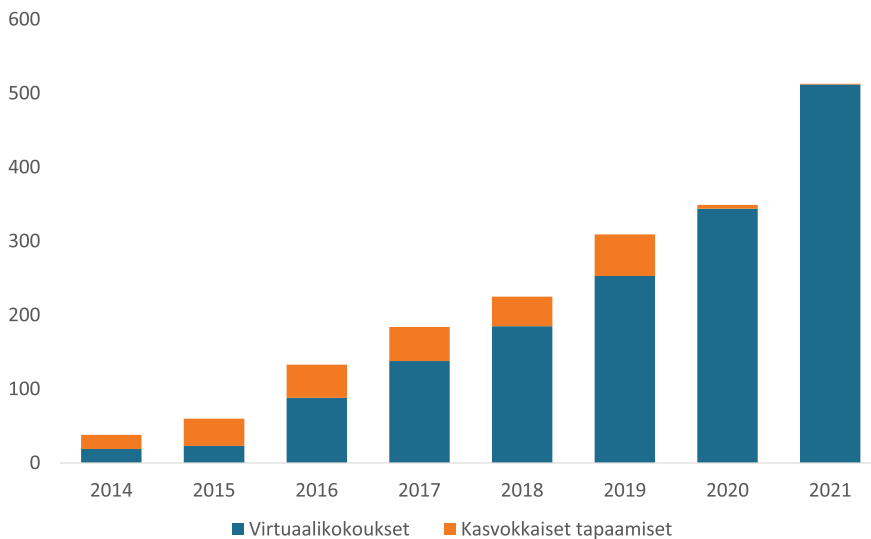
Kotimainen ja kansainvälinen yhteistyö

Uudella strategiakaudella Tietoaarkisto panostaa edelleen sekä kansalliseen että kansainväliseen yhteistyöhön. Vuonna 2021 tämä näkyi muun muassa työntekijöiden jäsenyyksinä yli 40:ssä Tietoaarkiston ulkopuolisessa työryhmässä. Noin puolet jäsenyyksistä toteutti Tietoaarkiston kansainvälisen vaikuttavuuden tavoitetta ja noin puolet oli kansallista yhteistyötä, josta suuri osa keskittyi erilaisiin avoimen tieteen tehtäviin.

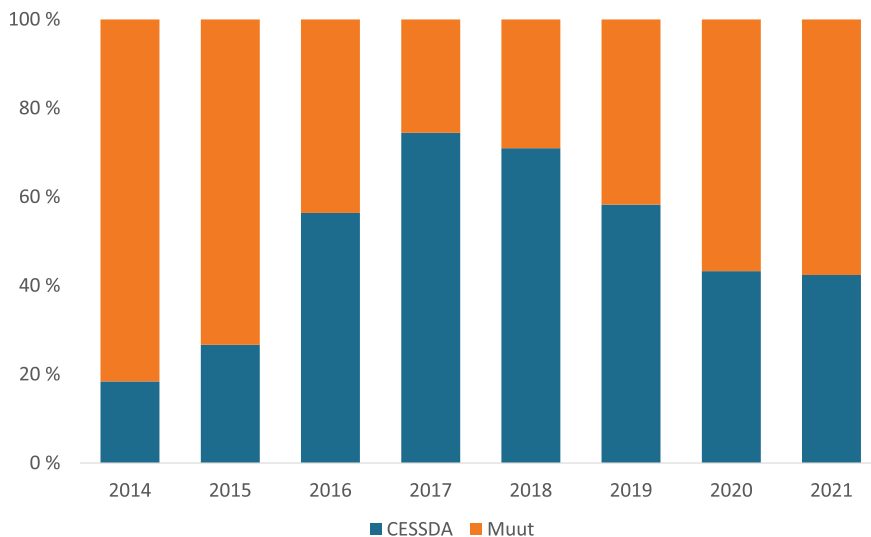
Tietoaarkiston edustajat osallistuivat vuoden aikana yhteensä 700 kokoukseen, joista 510 järjestettiin kansainvälisten sidosryhmien kanssa. Kansainväliseen yhteistyöhön ja hankkeisiin liittyvien kokousten määrä kasvoi huomattavasti edellisvuoteen verrattuna (kuvio 6 seuraavalla sivulla). Koronapandemian jatkuessa sekä kansainvälinen että kansallinen yhteistyö oli neljää kokousta lukuun ottamatta täysin virtuaalista.

Strategiassaan ja Suomen Akatemian rahoittamissa valtiojäsenyys Hankkeissa Tietoaarkisto on sitoutunut vaikuttamaan aktiivisesti yhteiskuntatieteellisten tietoaarkistojen eurooppalaisen tutkimusinfrastruktuurin CESSDA ERICin kehitykseen ja pyrkii ottamaan CESSDAn tuottamat työkalut ja palvelut käyttöön nopeasti.

CESSDAn toimintaan suoraan liittyvien kokousten osuus kaikista Tietoaarkiston kansainvälisistä kokouksista pysyi lähes samalla tasolla edellisvuoteen verrattuna (kuvio 7). Kaikkien kokousten määrän kasvaessa myös CESSDA-kokouksia oli enemmän kuin aiempina vuosina, yli 200. Lisäksi monet muut kokoukset kansainvälisten sidosryhmien kanssa liittyvät välillisesti CESSDAn toimintaan. Näitä ovat esimerkiksi erilaiset hankekokoukset, joihin Tietoaarkisto osallistuu CESSDAn liitännäisosallistujana.

Kuvio 6. Kokoukset ja tapaamiset kansainvälisten sidosryhmien kanssa 2014–2021.

Kuvio 7. CESSDA-kokousten osuus kaikista kokouksista 2014–2021.

Tietoarkisto kansainvälisissä organisaatioissa

CESSDA ERIC on eurooppalaisten yhteiskuntatieteellisten tietoarkistojen muodostama verkostomainen tutkimusinfrastruktuuri. Tietoarkisto on CESSDAn palveluntuottaja. Kehittämispäällikkö Mari Kleemola on opetus- ja kulttuuriministeriön nimeämä Suomen edustaja CESSDAn yleiskokouksessa, kun johtaja Helena Laaksonen on CESSDAn yleiskokouksen puheenjohtaja vuosina 2021–2022.

DDI Alliance kehittää ja ylläpitää Data Documentation Initiative (DDI) -mikrodatan kuvailuformaattia. Tietoarkisto on ollut kansainvälisen DDI-allianssin organisaatiojäsens vuodesta 2003. Erityisasiantuntija Taina Jääskeläinen on DDI:n sanasto-työryhmän jäsen.

CoreTrustSeal (CTS) on sähköisiä aineistoja säilyttävien tahojen luotettavuutta kuvaava maailmanlaajuinen sertifiointijärjestelmä. Tietoarkiston kehittämispäällikkö Mari Kleemola on CTS:n hallituksen jäsen ja hallituksen sihteeri vuosina 2018–2021.

EOSC Association käsittelee EOSCin rakentamiseen liittyviä ydinkysymyksiä. Yhdistyksen työryhmät ovat yhteydessä EOSC-hankkeisiin ja yhdistyksen hallitukseen ja antavat palautetta muun muassa EOSCin strategisen tutkimus- ja innovaatio-ohjelman kehittämiseen ja sitä kautta Horisontti Eurooppa -työohjelmiin. Kehittämispäällikkö Mari Kleemola on FAIR Metrics and Data Quality -työryhmän jäsen.

IASSIST, International Association for Social Science Information Service and Technology, on data-alan ammattilaisten järjestö. Tietoarkiston erityisasiantuntija Tuomas J. Alaterä, joka oli aiemmin järjestön puheenjohtaja, toimii järjestön hallituksessa ja viestintätyöryhmän puheenjohtajana.

ICPSR, Inter-University Consortium for Political and Social Research, on maailman suurin yhteiskuntatieteellinen data-arkisto. Tietoarkisto maksaa Suomen jäsenmaksun, joten ICPSR:n aineistot ja palvelut ovat kaikkien suomalaisten yliopistotutkijoiden ja -opiskelijoiden käytettävissä. Tietoarkisto auttaa suomalaisia käyttäjiä ICPSR:n palvelujen hyödyntämisessä.

ISSP, International Social Survey Programme. Tietoarkisto on yksi ISSP:n suomalaisista jäsenistä.

EVS, European Values Study. Tietoarkisto vastaa Tampereen yliopiston jäsenyysoikeuksista EVS:ssä ja vuotuisesta jäsenmaksusta.

IFDO, International Federation of Data Organizations, on järjestö, jonka tehtävänä on tukea tutkimusta data-arkistoalan alueellisen ja kansainvälisen yhteistyön avulla. Tietoarkisto on sen organisaatiojäsens.

Kotimaisen ja kansainvälisen yhteistyön hankkeet

Tietoarkiston kansallisten palveluiden kehittämiseen keskittyvässä Crossing Boundaries with Tools and Services (C-BoTS) -hankkeessa automatisoidaan Tietoarkiston palveluiden käytön raportointia ja kehitetään työkaluja kvalitatiivisen tekstiaineiston hallintaan. Hankkeessa tutkittiin olemassa olevien anonymisointia avustavien ohjelmistojen soveltuvuutta Tietoarkiston käyttöön ja valmistellaan Ailan kokonaisvaltaista uudistamista. Lisäksi hanke sisältää kansainvälisesti vertailevaan tutkimukseen keskittyvän työpaketin. Hanke jatkuu vuoden 2023 loppuun asti.

Vuonna 2017 alkanut Aktiivinen Tietoarkisto CESSDassa -hanke saa rahoituksensa Suomen Akatemian FIRI 2016 Valtionjäsenyysoikeusinfrastruktuurit -hausta. Rahoitus on kansallinen, mutta hanke tukee CESSDA-jäsenyyttä. Vuonna 2021 hank-

keessa muun muassa parannettiin metadatan prosessointia ja osallistuttiin CESSDAn tietotekniseen kehitystyöhön. Myös Tietoarkiston omia tietoteknisiä järjestelmiä kehitettiin. Koronapandemian aiheuttamien viivästysten vuoksi rahoituksen käyttöön saatiin vuoden jatkokausi, ja hanke päättyy vuoden 2022 lopussa.

Vuonna 2020 alkanut Åbo Akademin, Tampereen yliopiston ja Turun yliopiston yhteishanke FIRIPO jatkui. Hankkeessa kehitetään julkisen mielipiteen tutkimusinfrastruktuuria. Tietoarkisto on hankkeessa mukana edistämässä tutkimustiedon avointa saatavuutta. Tietoarkiston asiantuntijat opastavat tutkittavien informointiin niin, että aineistot voidaan arkistoida. FIRIPO-kumppaneilta saatiin 2021 joitakin aineistoja arkistoitavaksi. Ensimmäinen FIRIPO-hanke jatkuu vuoden 2022 loppuun saakka. FIRIPO sai jatkorahoituksen Suomen Akatemian FIRI2021-haussa.

CESSDAn sisäisistä kehityshankkeista Tietoarkisto osallistui vuonna 2021 seuraaviin:

- Tools Working Group
- Metadata Office
- SLA-ELSST
- Trust activities
- Training events
- Journals outreach
- Widening of CESSDA European Coverage
- Trust Working Group
- Plan for CESSDA Data Catalogue Upgrade

Näiden lisäksi Tietoarkiston asiantuntijoilla oli CESSDAn palveluja ylläpitäviä yhteyshenkilötehtäviä seuraavasti:

- CDC Content Contact (CESSDA Data Catalogue)
- CVS Content Contact (CESSDA Vocabulary Service)
- Non-executive Technical Content Contact

Tietoarkisto osallistui vuonna 2021 kuuteen European Open Science Cloud (EOSC) -pilvipalvelua rakentavaan hankkeeseen.

Social Sciences and Humanities Open Cloud (SSHOC) keskittyy yhteiskunta- ja humanistisiin tieteisiin. Tietoarkiston edustajat työskentelevät työpaketeissa, jotka keskittyvät metadatan ja datan yhteentoimivuuden varmistamiseen sekä tutkimusdatan arkistoinnin ja jatkokäyttöön saattamisen luotettavuuden ja laadun takaamiseen.

EOSC-Nordic edistää tutkimusaineistojen liikkuvuutta Pohjoismaissa ja Baltiassa. Tietoarkisto vetää työpakettia, joka keskittyy aineistojen FAIR-periaatteisiin ja aineistonhallinnan hyviin käytäntöihin.

TRIPLE – Transforming Research through Innovative Practices for Linked interdisciplinary Exploration kehittää humanististen ja yhteiskuntatieteiden resursien käyttöä edistävää monikielistä alustaa. Tietoarkisto on mukana hankkeen osioissa, joissa tutkitaan koneoppimista aineistojen luokittelussa, kartoitetaan humanististen ja yhteiskuntatieteiden aihealueita alustan tarpeisiin sekä metadatan automatisoitua rikastamista löydettävyyden parantamiseksi.

COORDINATE – Cohort cOMmunity Research and Development Infrastructure Network for Access Throughout Europe -hankkeen tavoitteena on luoda tutkimusyhteisö, joka edistää vertailevaa syntymäkohorttitutkimusta Euroopassa sekä helpottaa pääsyä kansainvälisiin, lasten ja nuorten hyvinvointia tarkasteleviin pitkäikäisaineistoihin. COORDINATE on osa laajempaa Growing Up In Digital Europe (GUIDE) -projektia, joka suunnittelee Euroopan ensimmäistä rajat ylittävää syntymäkohorttia. Tietoarkisto vetää työpakettia, joka parantaa aineistojen löydettävyyttä esimerkiksi kokoamalla yhteen hyvinvointiaineistojen harmonisoituja metatietoja.

BY-COVID – BeYond COVID tuottaa koronaviruksen tutkimukseen soveltuvaa löydettävää, saavutettavaa, yhteentoimivaa ja uudelleenkäytettävää (FAIR) monitieteistä dataa sekä sen analysointia ja visualisointia tukevia työkaluja. Tietoarkisto osallistuu työpaketteihin, joissa keskitytään koronavirusta käsittelevien aineistojen ja niiden kuvailujen harmonisointiin tieteenalojen välillä sekä aineistojen löydettävyyden, yhtenäisyyden ja viittausten parantamiseen, jotta aineistoja voidaan käyttää tehokkaammin koronaviruksen ja siihen liittyvien ilmiöiden tutkimuksessa.

EOSC Future integroi eri tahojen tarjoamia aineistoja ja palveluja samaan verkkoympäristöön tarjotakseen eurooppalaisille tutkijoille pääsyn yhteentoimiviin aineistonhallinnan palveluihin. Tietoarkisto osallistuu työpakettiin, joka pyrkii tuottamaan hankkeen eri tieteenaloille yhteisen metadatakehityksen ja edistää näin kuvailujen löydettävyyttä ja yhteentoimivuutta. Paketissa käytetään esimerkkitapauksena koronavirusta käsitteleviä aineistoja.

Kansainvälisiä vertailevia aineistoja

Tietoarkisto on kahden kansainvälisen aineistosarjan kansallisten keruiden merkittävä rahoittaja ja osallistuu kummankin sarjan kyselylomakkeen kääntämiseen ja aineistonhallintaan. Tietoarkisto työstää kerätyn datan kansainvälisen organisaation vaatimaan muotoon ja toimittaa sen yhdistettäväksi kansainväliseen kokooma-aineistoon.

Näistä International Social Survey Programme (ISSP) -aineistot kerätään vuosittain vaihtuvien teemojen ja European Values Study (EVS) noin kymmenen vuoden välein. Suomen ISSP-tiimiin kuuluu Tietoarkiston asiantuntijoiden lisäksi Tampereen yliopiston tutkijoita, ja vuoden 2021 moduulin keruun toteuttaa Taloustutkimus. Aiemmat aineistot on kerännyt Tilastokeskus. Tietoarkiston EVS- yhteistyökumppani Suomessa on Kirkon tutkimuskeskus, joka myös rahoittaa keruita ja osallistuu muun muassa kyselyjen suunnitteluun. Kirkon tutkimuskeskuksen tutkija Kimmo Ketola edustaa Suomea EVS:n hallinnollisissa elimissä.

Vuoden 2021 ISSP-aineiston teemana on terveys. Keruuorganisaation vaihtumisen vuoksi aineisto kerätään vuonna 2022. Viimeisimmän EVS-aineiston arkistointi valmistui vuonna 2019. ISSP- ja EVS-aineistojen Suomen aineistot ovat ladattavissa palveluportaali Ailasta. Ailassa on myös muun muassa European Social Surveyn ja vaalitutkimusten suomenkielisiä aineistoja, vaikka kokooma-aineistot ja englanninkieliset dataversiot ovat saatavilla ulkomaisista palveluista.

Talous

	<i>Toteuma v. 2021</i>	<i>Toteuma v. 2020</i>
TUOTOT	1 812 584	1 842 315
HENKILÖSTÖKULUT	-1 544 040	-1 580 779
MUUT TOIMINNAN KULUT JA ERÄT	-70 796	-73 164
SISÄISET ERÄT	-206 556	-203 877
TILIKAUDEN TUOTTO-KULUJÄÄMÄ	-8 809	-15 505

Taulukko 1. Yhteiskuntatieteellisen tietoarkiston tuotot ja kulut EUR, v. 2020–2021.

Vuoden 2021 tulos on esitetty taulukossa 1 verrattuna vuoden 2020 tulokseen. Tietoarkiston täydentävän rahoituksen osuus on merkittävä erityisesti Suomen Akatemian myöntämän tutkimusinfrastruktuuri- eli FIRI-rahoituksen vuoksi. Vuonna 2020 Tietoarkistolla oli meneillään kaksi FIRI-hanketta. Akatemian rahoituksen lisäksi täydentävän rahoituksen määrää kasvattaa osallistuminen yhteisten eurooppalaisten palvelujen kehittämiseen. Rahoitus tähän tulee sekä CESSDAn keskukselta että edellä kuvatuista Horisontti 2020 -hankkeista.

Organisaatio ja henkilöstö

Tietoarkisto on Tampereen yliopiston tutkimusvararehtorin alaisuudessa toimiva erillisyksikkö, jolla on valtakunnallinen tehtävä. Tietoarkiston johtajalla on apunaan johtoryhmä, johon kuuluvat johtajan lisäksi hallintoasiainsihteri ja yksikön kolmen moduulin päälliköt. Moduulit ovat toiminnan sisällön perusteella muodostettuja ryhmiä. Tietopalvelu ja aineistonkäsittely hankkii ja käsittelee arkistoitavia aineistoja, vastaa tietopalvelusta sekä osallistuu infrastruktuurihankkeisiin sisältöasiantuntijoina. Tekniset palvelut vastaa järjestelmien kehittämisestä ja ylläpidosta sekä infrastruktuurihankkeiden sovelluskehityksestä. Projektit ja kehittäminen suunnittelee ja toteuttaa kotimaisia ja kansainvälisiä infrastruktuurihankkeita.

Vuonna 2021 Tietoarkistossa työskenteli toistaiseksi voimassa olevissa työsuhteissa 15 henkilöä. Heidän lisäksi vuoden aikana oli eripituisissa työsuhteissa osa-aikaisia henkilöitä. Vuoden lopussa yhteensä 32 henkilöä oli Tietoarkistossa määräaikaissa tai toistaiseksi voimassa olevassa työsuhteessa.

Tietoarkistoon palkatuilla on tyypillisesti yhteiskuntatieteellinen tai tietotekninen koulutustausta ja työkokemus. Varsinaiseen tietoarkistotyöhön pätevoidytään rekrytoinnin jälkeen kollegojen ohjauksessa ja sisäisissä koulutuksissa.

Henkilöstön osaamisen kehittäminen

Tietoarkiston yhtenä strategisena tavoitteena on henkilöstön osaamisen ylläpito ja kehittäminen. Vuonna 2021 Tietoarkisto hyödynsi Tampereen yliopiston tarjoamia henkilöstökoulutuksia, kansallisia ja CESSDAn piirissä toteutettuja koulutuksia aktiivisesti. Lisäksi kustannettiin erikseen tilattua koulutusta. Useat tietoarkis-

tolaiset osallistuivat muun muassa yliopiston hankkimiin projektinhallintakoulutuksiin. Lisäksi Tietoarkisto maksoi Prince2 Foundation -projektinhallintakoulutuksen henkilöstölle. Sertifioinnin halukkaat osallistujat hankkivat omalla kustannuksellaan.

CESSDA tarjosi palveluidensa yhteyshenkilöille FitSM-peruskoulutuksen, jossa tutustuttiin palvelunhallinnan peruskäsitteisiin sekä FitSM:n palvelunhallinnan viitekehukseen. Kaikki viisi koulutukseen osallistunutta tietoarkistolaista saivat FitSM-perustason sertifiikaatin Foundation Certificate in IT Service Management according to FitSM.

Tietoarkiston valtakunnallinen neuvottelukunta

Koska Tietoarkisto hoitaa Tampereen yliopiston valtakunnallista tehtävää, sillä on valtakunnallinen neuvottelukunta. Neuvottelukunta kokoontui kerran Tampereella ja kerran etänä koronarajoitusten vuoksi. Neuvottelukunnassa on edustajia Suomen eri yliopistoista ja muista Tietoarkiston yhteistyöorganisaatioista. Puheenjohtaja on Tampereen yliopiston tutkimusvararehtori.

Kokoonpano toimikaudelle 15.11.2019–31.12.2023. Opiskelijajäsenten toimikausi päättyi 31.12.2021.

Varsinainen jäsen (varajäsen)

Tampereen yliopisto:

professori, vararehtori **Juha Teperi** (puheenjohtaja)
(yliopistonlehtori Noora Ellonen)

Terveysten ja hyvinvoinnin laitos:

kehittämispäällikkö Marjut Vuorinen (varapuheenjohtaja)
(tutkimusprofessori, tutkimusohjelmajohtaja Pasi Moisio)

Suomen Akatemia:

erikoistutkija Timo Kolu
(johtava tiedeasiantuntija Aki Salo)

Kansallisarkisto:

kehittämispäällikkö Tomi Ahoranta
(ylitarkastaja Maria Kallio)

Tilastokeskus:

kehittämispäällikkö Marianne Johnson
(tutkimuspäällikkö Faiz Alsu hail 31.12.2021 asti)
(yliaktuaari Markku Nieminen 1.1.2022 alkaen)

CSC - Tieteen tietotekniikan keskus:

johtaja Hanna-Mari Puuska
(asiakkuuspäällikkö Kimmo Koivunen)

Kansalliskirjasto:

palvelujohtaja Johanna Lilja
(johtaja Liisa Savolainen)

Helsingin yliopisto:

varadekaani Hanna Wass
(yliopistonlehtori Maria Valaste)

Itä-Suomen yliopisto:

yliopistonlehtori Antti Kouvo
(tutkimusjohtaja Petri Kahila)

Jyväskylän yliopisto:

data management expert Juuso Marttila
(yliopistonlehtori Timo Anttila)

Turun yliopisto:

yliopistonlehtori Milla Salin
(yliopisto-opettaja Rauli Mickelsson)

Åbo Akademi:

professori Kimmo Grönlund
(tutkimusjohtaja Lauri Rapeli)

Tampereen yliopiston kirjasto:

päällikkö, avoimen tieteen palvelut Susanna Nykyri
(erityisasiantuntija Katja Fält)

Tampereen ylioppilaskunta:

opiskelija Mirva Pekkola
(opiskelija Aatu Korhonen)

Tietoarkiston henkilökunnan julkaisuja ja esityksiä

Julkaisuja muissa kuin Tietoarkiston omissa julkaisuissa

Akdeniz, Esra, Borschewski, Kerrin, Moilanen, Katja, Jääskeläinen, Taina, Jakobsen, Morten, Storviken, Silje, Beeken, Jeannine, Bell, Darren, & Bolton, Sharon. (2021). CMM CESSDA Metadata Model (2.0). <https://doi.org/10.5281/zenodo.4751455>

Ala-Lahti, Henri, Mathers, Benjamin Jacob, L'Hours, Hervé, Kleemola, Mari, & Alaterä, Tuomas J. (2022). Repositories and Beyond: Analysis of Survey for SSHOC Organisations (v1.0). <https://doi.org/10.5281/zenodo.6325149>

Balkan, Lorna, Jeannine Beeken, & Jääskeläinen, Taina. (2021). D3: ELSST User Guide and ELSST Translation Guide (1.3). Zenodo. <https://doi.org/10.5281/zenodo.4727779>

Bolton, Sharon, & Jääskeläinen, Taina. (2021). Report on creating a CDC Publisher Names Vocabulary and investigating Data Access Interoperability (2.0). Zenodo. <https://doi.org/10.5281/zenodo.4524429>

Drascic, Martina, Ilijasic Versic, Ivana, Bishop, Libby, Steinsvåg Hansen, Mathilde, Kleemola, Mari et al. (2021). SSHOC D1.4 Second Annual Progress & Activity Report (V1.0). Zenodo. <https://doi.org/10.5281/zenodo.4633681>

Jakobsen, Morten, Stoviken, Silje, Borschewski, Kerrin, Akdeniz, Esra, Moilanen, Katja, Jääskeläinen, Taina, Beeken, Jeannine, Bell, Darren, & Bolton, Sharon. (2021). User Guide for the CESSDA Metadata Model version 2.0 (2.0). Zenodo. <https://doi.org/10.5281/zenodo.4672248>

Jaunsen, Andreas Ortmann, Buckland, Philip, Alaterä, Tuomas J., Holmstrand, Katrine F., Lahti, Kari, Parland-von Essen, Jessica, & Pfeil, Benjamin. (2021). Nordic FAIR Data Collaboration Opportunities. Zenodo. <https://doi.org/10.5281/zenodo.6476940>

Jääskeläinen, Taina. (2021). D2: Terms of Reference for CESSDA Vocabulary Service (Version 2). Zenodo. <https://doi.org/10.5281/zenodo.4153693>

Jääskeläinen, Taina. (2021). Report on the Published Updates to CESSDA Vocabulary Service Content (Version 1). Zenodo. <https://doi.org/10.5281/zenodo.4593393>

Kleemola, Mari, Bell, Darren, Recker, Jonas, van Horik, René, Jerlehag, Birger, & Dolinar, Maja. (2021). D5 One workshop and workshop report presenting the current state of the Trust Landscape and implications for CESSDA Service Providers (Version 1). Zenodo. <https://doi.org/10.5281/zenodo.4727786>

Kleemola, Mari, Moilanen Katja, Broeder, Daan, Ďurčo, Matej, Illmayer, Klaus, Sanesi, Maurizio, Degl'Innocenti, Emiliano, L'Hours, Hervé, Mathers, Benjamin, Fihn Marberg, Johan, Tsoulouha, Eleni, Kritsotaki, Athina & Concordia, Cesare. (2021). D3.6 Report on SSHOC format interoperability solution services, including new software. <https://doi.org/10.5281/zenodo.5561604>

L'Hours, Hervé, Kleemola, Mari, von Stein, Ilona, van Horik, René, Herterich, Patricia, Davidson, Joy, Rouchon, Olivier, Mokrane, Mustapha, & Huber, Robert. (2021). FAIR + Time: Preservation for a Designated Community (01.00). Zenodo. <https://doi.org/10.5281/zenodo.4783116>

Monachini, Monica, Jääskeläinen, Taina, Van Uytvanck, Dieter, Van der Lek, Iulianna, Broeder, Daan & Moranville, Yoann. (2021). MS8 Choice of Vocabulary Publication platform for SSHOC (1.0). Zenodo. <https://doi.org/10.5281/zenodo.5181389>

Tietoarkiston henkilökunnan esityksiä 2021

Kansainväliset

Ala-Fossi, Jukka, Heinonen, Matti, Maunu, Anne, Moilanen, Katja, Raerinne, Enna & Seitämäki, Sirkku. (20.5.2021). Tiipii3: FSD's New Tool to Assist in Operative Data Management and Archiving Process. Poster. Global Virtual Conference (IASSIST 2021).

Alaterä, Tuomas J. (4.11.2021). FAIRifying the Catalogue: Increasing machine-actionability of FSD's (meta)data. CESSDA webinar on User Experience with FAIR evaluation tools and services.

Alaterä, Tuomas J. (4.11.2021). Measuring FAIR Uptake: Case EOSC-Nordic. CESSDA webinar on User Experience with FAIR evaluation tools and services.

Alaterä, Tuomas J., Junqueira, Luis, Melin, Harri, Miranda, Patrícia, Parker, Stephanie, Ramos, Vasco, & Willems, Marieke. (10.11.2021). CESSDA® Roadshow on Climate Change. <https://doi.org/10.5281/zenodo.5668057>

Bloom, Alle, Bodi, Otto, Braukmann, Ricarda, Gioachin, Filippo, Gritti, Davide, Laaksonen, Helena, Malaguarnera, Giulia, Parker, Stephanie, Partheymüller, Julia, Willems, Marieke, & Zamberlan, Anna. (4.10.2021). CESSDA® Roadshow on COVID-19. <https://doi.org/10.5281/zenodo.5548414>

Broeder, Daan, van der Lek, Iulianna, Monachi, Monica, Wright, Holly, Jääskeläinen, Taina, Durco, Matej, & Willems, Marieke. (June 30.6.2021). SSH Vocabulary Initiative - What Users Want. ICTeSSH2021. <https://doi.org/10.5281/zenodo.5045017>

Dolinar, Maja, Moilanen, Katja, Tuominen, Markus, & Beuster, Benjamin. (1.12.2021). Exploring upgrade options for the CESSDA Data Catalogue. 13th Annual European DDI User Conference (EDDI2021). <https://doi.org/10.5281/zenodo.5747109>

Jääskeläinen, Taina, & Girardi, Michele. (10.3.2021). What's new in CESSDA Data Catalogue. Webinar. <https://doi.org/10.5281/zenodo.4594971>

Jääskeläinen, Taina, Hakkola, Emilia, & Alaterä, Tuomas J. (8.12.2021). Data Description and Metadata. What it takes to produce a good one? <https://doi.org/10.5281/zenodo.5807607>

Jääskeläinen, Taina. (6.7.2021). SSHOC Vocabulary Initiative – What Users Want -pre-conference workshop. 2nd International Conference on Information-communication technologies enhanced Social Sciences and Humanities 2021 (ICTeSSH 2021).

Kleemola, Mari, Moilanen, Katja & Alaterä, Tuomas J. (20.5.2021) Interoperability and digital repositories. Poster. Global Virtual Conference (IASSIST 2021).

Kleemola, Mari. (20.4.2021). SSHOC Conversion Hub. Syntactic & Semantic Conversion of Metadata. RDA Plenary 17.

Kleemola, Mari. (2.6.2021). Repository Certification. FAIRsFAIR Roadshow.

Kleemola, Mari. (3.6.2021). Introduction to EOSC WP4 Goals and Support Modes Available. EOSC-Nordic WP4 workshop: From Self-Assessment to Certification with FAIR Results.

Laaksonen, Helena. (30.6.2021). Open Forum for Challenges of sharing data linked to publications – Context. CESSDA Journals Outreach.

Martens, Claudia, Flügel, Anna-Lena, & Kleemola, Mari. (1.12.2021). Harvesting DDI for an integrated catalogue. 13th Annual European DDI User Conference (EDDI2021), virtual (Paris). Zenodo. <https://doi.org/10.5281/zenodo.5746789>

Recker, Jonas, Kleemola, Mari, & Hervé L'Hours. (20.5.2021). What's new, CoreTrustSeal? Changes and expected developments 2020-2022. Global Virtual Conference (IASSIST 2021), Online. <https://doi.org/10.5281/zenodo.5181079>

Rekola, Emil & Niskanen, Oskari. (1.12.2021). Integrating DDI validation into daily workflow at FSD. 13th Annual European DDI User Conference (EDDI2021). <https://doi.org/10.5281/zenodo.5764940>

Sissala, Toni & Heinonen, Matti. (1.12.2021). CESSDA Metadata Aggregator. 13th Annual European DDI User Conference (EDDI2021). <https://doi.org/10.5281/zenodo.5747204>

Sissala, Toni (19.5.2021). Kuha2 - Open Source Metadata Server. Global Virtual Conference (IASSIST 2021). https://youtu.be/36p5B_ehEb0

Sissala, Toni (1.6.2021). Metadata Aggregator. CESSDA Tools Open Hour.

Sissala, Toni (25.11.2021). Dataverse + Kuha2 webinar.

Sissala, Toni (29.11.2021). Kuha2 - Getting started. EDDI 2021.

Suominen, Tommi, Nikkanen, Joonas, Alaterä, Tuomas J., & Sissala, Toni. (6.7.2021). Linking SSH research publications, datasets and infrastructures in Research.fi. 2nd International Conference on Information-communication technologies enhanced Social Sciences and Humanities 2021 (ICTeSSH 2021). <https://doi.org/10.5281/zenodo.5075160>

Valaranta, Annika. (20.5.2021). How to Guide Anonymisation? Global Virtual Conference (IASSIST 2021).

Kotimaiset

Alaterä, Tuomas J. (4.3.2021). Tietoaarkiston palvelut, yhteistyö ja toimintakenttä. Kulttuuriperintölaitokset ja tutkimusdata - yhteistyön rajapintoja. Kansalliskirjasto.

Alaterä, Tuomas J. (25.3.2021). FSD. What it takes: Open your research data. Helsingin yliopisto.

Alaterä, Tuomas J. (16.4.2021). CoreTrustSeal ja Tietoaarkisto. CSC.

Hakkola, Emilia. (18.2.2021). Tietoaarkiston toiminta ja palvelut. Tietoaarkiston palveluiden esittely TAU:n varhaiskasvatuksen opiskelijoille. Tampereen yliopisto.

Hakkola, Emilia. (5.10.2021). Tietoaarkiston toiminta ja palvelut. Esittely UTU:n kasvatustieteiden opiskelijoille. Turun yliopisto.

Hakkola, Emilia. (12.10.2021). Ajankohtaista Tietoaarkiston palveluissa. Tietoaarkisto-seminaari 2021.

Juusola, Henna. (2.9.2021). Tietoaarkisto palvelee. Yhteiskuntatutkimuksen kandiseminaari. Tampereen yliopisto.

Juusola, Henna. (7.9.2021). Ailan esittely EDU:n kandiryhmässä. Tampereen yliopisto.

Keckman-Koivuniemi, Hannele. (17.3.2021). Metadatailu Tietoaarkistossa. Tietoaarkisto ja CESSDAn palvelut -webinaari.

Keckman-Koivuniemi, Hannele. (10.5.2021). Tietoaarkiston palvelut tutkimusaineistojen hallinnassa ja avaamisessa.

Keckman-Koivuniemi, Hannele. (12.5.2021). Tietoaarkisto & tutkimusaineiston elinkaari. Porin yliopistokeskus.

Keckman-Koivuniemi, Hannele. (31.5.2021). Tietoaarkisto & tutkimusaineiston elinkaari. Seinäjoen yliopistokeskus.

Keckman-Koivuniemi, Hannele. (16.6.2021). Survey and interview data. Descriptive metadata in DDI format. Case FSD. Kouluttajalta kouluttajalle: Tutkimuksen toistettavuus -työpaja. Datakoulutukset-työryhmän kesäpäivä.

Keckman-Koivuniemi, Hannele. (14.10.2021). Sote: Tietoaarkiston palvelut ja aineistot. Kaupin yliopistollinen sote-keskus.

Kuula-Luumi, Arja. (30.8.2021). Turun yliopiston kesäseminaari. Seili.

Kuula-Luumi, Arja. (12.10.2021). Kommenttipuheenvuoro. Avoimen datan direktiivi ja sen vaikutukset Suomen lainsäädäntöön. Tieteellisten seurain valtuuskunta.

Kuula-Luumi, Arja. (15.11.2021). Haastattelututkimuksen etiikka ja tietosuojat. Tampereen yliopisto.

Kuula-Luumi, Arja. (17.11.2021). Sosiaalisen median aineistojen arkistoinnin mahdollisuudet ja mahdollisuudet. Sosiaalisen median aineistot tutkimuksessa –seminaari. Tampereen yliopisto.

Kuula-Luumi, Arja. (23.11.2021). Kvalitatiivisen aineiston anonymisointi. Itä-Suomen yliopisto.

Kuula-Luumi, Arja. (9.12.2021). Aineistonhallinta ja alaikäisten tutkimus. Tutkimusetiikasta aineistonhallinnan näkökulmasta erityisesti lapsia koskevassa tutkimuksessa.

Laaksonen, Helena. (8.12.2021). Supporting Researchers in Opening Research Data. Open access to social science data: challenges and solutions. Helsingin yliopisto.

Moilanen, Katja. (25.11.2021). Tietoaarkiston laadukkaat prosessit. Avoimen tieteen syyspäivät.

Päivärinta, Jarkko (13.4.2021). Data management guidelines for interviews. Interview as a means of data generation. Tampereen yliopisto.

Valaranta, Annika (7.4.2021). BRDM-anonymisointikyselytunti - vastauksia tutkijoiden anonymisointiongelmien. Turun yliopisto.

TIETOARKISTO

Käyntiosoite: Åkerlundinkatu 5 B, 4. krs Tampere
Postiosoite: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto FSD
33014 Tampereen yliopisto
Sähköposti: fsd@tuni.fi
Internet: www.fsd.tuni.fi